Cumhuriyet Dönemi İç Politika — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 10 soru

1. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ile Serbest Cumhuriyet Fırkası’nın ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Saltanat döneminde kurulmaları

B) Tek dereceli seçimleri kaldırmaları

C) Çok partili hayata geçiş denemesi olmaları

D) Aynı yıl kurulmaları

E) Cumhuriyetin ilanından önce kapatılmaları

2. Serbest Cumhuriyet Fırkası hangi yılda kurulmuştur?

A) 1920

B) 1923

C) 1924

D) 1928

E) 1930

1930 yılının son günlerinde yayımlanan bir gazete haberinde, Menemen’de yaşanan hadise üzerine devletin olayın mahiyetini incelemek için olağanüstü güvenlik tedbirlerine başvurduğu, ayrıca Ankara’dan gelen bir heyetin gelişmeleri yakından takip ettiği belirtilmiştir.

3. Bu haberden hareketle Menemen Olayı’nın aşağıdakilerden hangisini hızlandırdığı söylenebilir?

A) Merkezî yönetimin güvenlik alanında daha sıkı tedbirler almasını

B) Saltanatın yeniden yürürlüğe konulmasını

C) TBMM’nin Ankara yerine İstanbul’da toplanmasını

D) Cumhuriyetin ilan tarihinin ertelenmesini

E) Lozan Barış Antlaşması’nın yeniden görüşülmesini

23 Aralık 1930’da Menemen’de başlayan olay kısa sürede yalnız yerel bir asayiş sorunu olmaktan çıkmış, devletin düzen ve güvenlik anlayışını etkileyen bir mesele hâline gelmiştir.

4. Bu anlatı ve olayın sonraki gelişmeleri birlikte düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi bu sürecin doğrudan bir sonucu değildir?

A) 31 Aralık 1930’da sıkıyönetim kararı alınması

B) 27 Aralık 1930’da Dolmabahçe Sarayı’nda toplantı yapılması

C) 1 Ocak 1931’den itibaren sıkıyönetimin yürürlüğe girmesi

D) Kubilay’a yardım etmeye koşan Hasan ve Şevki’nin öldürülmesi

E) Olayın devlet düzeyinde değerlendirilmesi

Gazeteler, Menemen’de çıkan olaydan sonra hükümetin sıkıyönetim hazırlığına başladığını; ancak bazı çevrelerin bu gelişmeyi yalnızca asayiş meselesi gibi görmeyip cumhuriyet rejimine yönelmiş tehdit olarak değerlendirdiğini yazmıştır.

5. Buna göre Menemen Olayı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Rejim güvenliğine yönelik kaygıları artırmıştır.

B) Dış politikada yeni bir ittifak arayışını zorunlu kılmıştır.

C) Saltanatın kaldırılmasını geciktiren bir sonuç doğurmuştur.

D) TBMM’nin Ankara’da açılmasına ilişkin tartışmaları yeniden başlatmıştır.

E) Lozan görüşmelerinde sınır sorunlarını çözmüştür.

1930 yılında İzmir'in Menemen ilçesinde yaşanan olayda öğretmen ve yedek subay Mustafa Fehmi Kubilay öldürülmüş, ardından bölgede sıkıyönetim ilan edilmiştir.

6. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Olayın devlet otoritesini ilgilendiren sonuçlar doğurduğuna

B) Olayın yalnızca yerel bir adli vaka olduğuna

C) Olayın Cumhuriyet yönetimi üzerinde hiçbir etkisi olmadığına

D) Olayın kısa sürede tamamen unutulduğuna

E) Olayın dış politika alanında sonuç verdiğine

23 Aralık 1930'da İzmir'in Menemen ilçesinde meydana gelen olayın ardından bölgede sıkıyönetim ilan edilmiştir. Failler, General Mustafa Muğlalı başkanlığındaki Divanıharp'te yargılanmıştır.

7. Buna göre bu gelişmenin aşağıdakilerden hangisine işaret ettiği söylenebilir?

A) Devletin olay karşısında güvenlik tedbirlerini artırdığına

B) Yargılamanın tamamen sivil mahkemelere bırakıldığına

C) Olayın kısa sürede siyasî parti yarışına dönüştüğüne

D) Merkezî yönetimin taşradaki yetkilerini tümüyle kaldırdığına

E) Bölgedeki sıkıyönetimin kalıcı bir anayasal düzene dönüştüğüne

8. 23 Aralık 1930'da İzmir'in Menemen ilçesinde patlak veren olayda, isyancılara müdahale etmeye çalışırken öldürülen öğretmen ve yedek subay aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mustafa Fehmi Kubilay

B) Mustafa Muğlalı

C) Kâzım Karabekir

D) Hüseyin Avni Ulaş

E) Refet Bele

9. 23 Aralık 1930 tarihinde İzmir'in Menemen ilçesinde isyancıların saldırısına uğrayan ve olay yerinde hayatını kaybeden kişiler, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde birlikte ve doğru biçimde verilmiştir?

A) Yedek subay Mustafa Fehmi Kubilay, bekçi Hasan ve bekçi Şevki

B) Yedek subay Mustafa Fehmi Kubilay, bekçi Ali ve bekçi Hasan

C) Öğretmen Mustafa Fehmi Kubilay, bekçi Mehmet ve bekçi Şevki

D) Yedek subay Mustafa Fehmi Kubilay, bekçi Hasan ve jandarma Şevki

E) Öğretmen ve yedek subay Mustafa Fehmi Kubilay ile bekçi Mehmet ve bekçi Ali

10. 23 Aralık 1930'da İzmir'in Menemen ilçesinde yaşanan olayda, Kubilay'a yardım etmeye koşan iki bekçinin de öldürülmesiyle birlikte adı geçen kişilerin sayısı üçe ulaşmıştır. Bu olayda öldürülen bekçilerin adı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hasan ve Şevki

B) Hüseyin ve Rıza

C) Tevfik ve Fikret

D) Ali Fethi ve Refet

E) Celâl ve Mahmut

Bu soruları online çöz, sonucunu hemen gör: akillisoru.com/dene

Cevap Anahtarı

1. C	2. E	3. A	4. D	5. A
6. A	7. A	8. A	9. A	10. A

Çözümler

1. İki parti de çok partili hayata geçiş denemeleri içinde yer alır.

2. Serbest Cumhuriyet Fırkası 1930 yılında kurulmuştur.

3. Haberde olay sonrasında olağanüstü güvenlik tedbirlerine başvurulduğu ve gelişmelerin yakından izlendiği belirtilmektedir. Bu, olayın merkezî yönetimi güvenlik alanında daha sıkı önlemler almaya yönelttiğini gösterir. Saltanatın yeniden yürürlüğe konulması, TBMM'nin yer değiştirmesi, Cumhuriyetin ilanının ertelenmesi veya Lozan'ın yeniden görüşülmesi bu bağlamda çıkarılamaz ve kaynaklarla desteklenmez.

4. Olayın doğrudan sonucu olarak devletin güvenlik tedbirleri artırılmış, 27 Aralık'ta toplantı yapılmış ve 31 Aralık'ta sıkıyönetim kararı alınıp 1 Ocak 1931'den itibaren yürürlüğe girmiştir. Hasan ve Şevki'nin öldürülmesi ise olayın yaşanma sürecinde gerçekleşen bir durumdur; sonraki idarî ve siyasal sonuçlardan biri değildir. Bu nedenle doğru seçenek D'dir. A, B ve C kaynaklarla açıkça desteklenir.

5. Alıntı, olayın sıradan bir asayiş problemi olarak değil, rejime yönelik bir tehdit olarak algılandığını gösterir. Bu nedenle rejim güvenliğine ilişkin kaygıların arttığı sonucu çıkarılabilir. Dış ittifak arayışı, saltanatın kaldırılması, TBMM'nin açılması ya da Lozan görüşmeleri ise bu metinden çıkarılamaz; bunlar farklı dönem ve içerikte gelişmelerdir.

6. Doğru cevap A'dır; çünkü öğretmen ve yedek subayın öldürülmesi ile ardından sıkıyönetim ilan edilmesi, olayın kamu düzeni ve devlet otoritesi açısından sonuçlar doğurduğunu gösterir. En güçlü çeldirici B'dir; ancak sıkıyönetim ilanı, olayın yalnızca yerel bir adli vaka olarak kalmadığını açıkça ortaya koyar.

7. Doğru cevap, devletin olay sonrasında sıkıyönetim ilan etmesi ve failleri Divanıharp'te yargılaması nedeniyle güvenlik tedbirlerini artırdığıdır. En güçlü çeldirici B'dir; fakat metinde sivil mahkeme değil, doğrudan askerî nitelikli Divanıharp yargılaması yer almaktadır.

8. Kaynaklar, 23 Aralık 1930'daki Menemen Olayı'nda öldürülen öğretmen ve yedek subayın Mustafa Fehmi Kubilay olduğunu açıkça belirtmektedir. En güçlü çeldirici olan Mustafa Muğlalı ise aynı olayda failleri yargılayan Divanıharp'e başkanlık etmiş bir General'dir; yani kurbanın değil, yargı sürecinin önemli bir aktörüdür. Kâzım Karabekir, Hüseyin Avni Ulaş ve Refet Bele ise dönemin siyasi ve askerî isimleri olmakla birlikte Menemen Olayı'nda herhangi bir kurban konumunda değildir.

9. Kaynaklar olayda öldürülenin 'öğretmen ve yedek subay Mustafa Fehmi Kubilay' olduğunu; Kaynaklar ve #784 ise ona yardıma koşan bekçilerin 'Hasan ve Şevki' olduğunu belirtmektedir. Yalnızca A şıkkı hem Kubilay'ı hem de bekçileri doğru isimlerle vermektedir. B şıkkında bekçilerden biri 'Ali' olarak değiştirilmiş, C şıkkında bekçilerden biri 'Mehmet' yapılmış, D şıkkında Şevki 'jandarma' olarak yanlış sınıflandırılmış, E şıkkında ise hem bekçi isimleri hem de kişi sayısı hatalı verilmiştir. En güçlü çeldirici D şıkkıdır; çünkü adlar doğru ancak Şevki'nin görevi 'jandarma' olarak değil 'bekçi' olarak bilinmektedir.

10. Doğru cevap Hasan ve Şevki'dir; kaynaklarda Kubilay'a yardım etmeye koşan bekçilerin Hasan ve Şevki olduğu ve onların da öldürüldüğü belirtilmiştir. En güçlü çeldirici Ali Fethi ve Refet'tir; bunlar da Cumhuriyet dönemiyle ilişkili gerçek adlardır, ancak Menemen Olayı'nda öldürülen bekçiler değildir.